తెలుగు పలుకుబడి

డా.జొన్నలగడ్డ మార్కండేయులు

తెలుగుభాషకు ప్రాచీన హోదా సాధించామంటారు కొందరు. మరికొందరు తెలుగు పలుకు మృతభాష అయిపోతోందని గుండెలు బాదుకుంటున్నారు. ప్రాచీన హోదా వచ్చిందన్న సంతోషంగాని, మృతభాష కాబోతోందన్న విచారముగాని తెలుగు భాషకు ఏమీ మేలు చేయవు. అసలైన తెలుగు జాతీయ పదజాలము మనం మరిచిపోతున్నాం. తెలుగు పలుకుబడిని గుర్తించలేక పోయినా తెలుగు పలుకుబడిని సేకరించడం అందరి కర్తవ్యం అని చెప్పడమే ఈ వ్యాసావళి ప్రధానోద్దేశం.

12

పురాణ పలుకుబడి

ఒకప్పుడు గ్రామీణ జీవితంలో కాలక్షేపమంటే పఠనమే! ఈ కారణం చేత పురాణ సాహిత్య పలుకుబడి మన తెలుగు బడిలో గణనీయంగా ఉంది. ఈ పలుకుబడిలో పురాణ పురుషుల చర్యలను ఉపమానాలుగా తీసుకుంటున్నాం. సమయం సందర్భమును బట్టి మనుష్యుల గుణ, శీలములకు ప్రబోధాత్మక విషయంగా సూటిగా హత్తుకునేలా ఈ పలుకుబడి ఉంటుంది. "వీటిలోని భాష భావాలను రసమయం చేస్తూ ధర్మబద్ధంగా ఉంటవి" అని నేదునూరి వారి పసిడిపలుకు.

ఆదికావ్యం రామాయణం. అన్ని భాషలలోనూ రామాయణం ఉంది. శ్రీరామ చంద్రుడు భారతీయుల ఆరాధ్య దైవం. హిందువులకు ఆదర్శపురుషుడు. 'రామరాజ్యం' కావాలన్నది దేశ ప్రజల ఆశ. అతని బంటు 'నమ్మిన బంటు' హనుమంతుడు. అందుకే రామునివంటి రాజు, హనుమంతుని వంటి బంటు కావాలి. సముద్రం అవలీలగా లంఘించిన మహావీరుడు హనుమంతుడితో ఒక మామూలు కోతికి పోలికలేదు. అందుకే బలంలో గొప్పవాడిని పోల్చినప్పుడు హనుమంతునికి కుప్పిగంతులు నేర్పాలా అంటాం. కాని ఆ గొప్పవారిముందు మిడిసిపడే అల్పుణ్ణి "హనుమంతుని ముందరా కుప్పిగంతులు అని మందలిస్తాం.

హనుమంతుడికి కూడ చురకులున్నాయి. సీతను చూసి రమ్మంటే లంకను కాల్చివచ్చాడు. అందుచేత చెప్పినపనికన్నా చేసిన పని అధికమైతే "చూసి రమ్మంటే కాల్చివచ్చాడు అనే దెప్పిపొడుపు తెలుగువారిదే!. రామాయణంలో మనకు వారధి కట్టినపుడు 'ఉడత సాయం' రాముడు దాని వీపు మీద చారలున్నంతకాలమూ గుర్తుండేలా శాశ్వతం చేసి పలుకుబడిగ అందించాడు. ఉడుత సాయం 'ఉడతాభక్తి' గ పలుకుబడిలో సాయం చేసి గుణం కలవాడి వినయపు పలుకుబడిలో చేరిపోయింది.

సీతను వెదకడానికి సుగ్రీవుడు వానరులకు వేసిన ఆజ్ఞ మీరరానిది. అందుకే సుగ్రీవాజ్ఞ మీరరాని కఠిన ఆజ్ఞగా అధికార పలుకుబడిలో జాతీయంగా నిలిచింది. 'చిన్ని నా బొజ్జకు శ్రీరామ రక్ష' అనుకోవాలనుకోవడం స్వార్థంగానో సరదాగానో అనుకోకుండా ఉండలేం.

ఇక దేవుడి పేరు మీద పాడుపనులు చేస్తుంటారు కొందరు. వాళ్ళ చేతిలో ఎప్పుడూ రామాయణ ముంటుంది. నోటిలో రామనామ స్మరణ ఉంటుంది. అలాంటి వారిని రామాయణ పలుకుబడి ఇలా అంటుంది. "చదివేది రామాయణం కూలగొట్టేది దేవ స్థలాలు."

"కలియుగ రావణాసురుడు" ఈ పదం ఉపయోగించని తెలుగు ప్రాంతం లేదంటే అతిశయోక్తికాదు. రావణాసురుడి వంటి స్త్రీ వ్యామోహంతో మొండిపట్టుదల చూపే ప్రబుద్ధుల నాశనంను శపించే ఈ మాట కలికాల రావణాసురులున్నంత కాలమూ ఎప్పటికీ నిష్క్రమించే అవకాశం లేదు. కొన్ని సమస్యలు, వైషమ్యాలు ఎప్పటికీ పరిష్కారమయ్యే అవకాశం లేదు. అవి రగులుతూనే ఉంటాయి. అలా రగులుతూ ఉండడాన్ని రావణాకాష్టంతో పోలుస్తారు.

చితిమంటలారేవరకూ భర్త చనిపోయినా స్త్రీ సుమంగళిగా ఉంటుందని శ్రీరామచంద్రుని వరం. కాష్టం అంటే చితి. రావణుని కాష్టం మంటలలో ఇంకా రగులుతూనే ఉంది. అది ఆరిన రోజున రావణుని భార్య మండోదరి వైధవ్యమును పొందుతుంది. మండోదరి నిత్య సుమంగళిగా ఉండడానికి రావణకాష్టం ఇప్పటికీ మండుతోందని చల్లారని సమస్యలకుదాహరణగా ఈ మాట ఉపయోగిస్తాం.

"రామాయణంలో పీడకల " అనే మాట ఉంది. త్రిజట సీతకు కాపలా ఉన్నప్పుడు రావణ నాశనాన్ని కలగంటుంది. తోటి రాక్షసస్త్రీలకు ఈ పీడకల చెబుతుంది. తెలుగువారు సరసులుకదామరి. దాన్ని 'రామాయణంలో పిడకలవేట' అని ఓ కథ తయారు చేశారు.

పూర్వం కాలక్షేపంగా గ్రామాలలో వీధి వీధిలోను రామాయణ నాటక ప్రదర్శనలు జరిగేవి. ఇంచుమించు తెల్లవారు ఝాము దాకా జరిగేవి. పాడి మేతలోను పంట ఎరువులోను ఉందని రైతు నమ్మకం. అందుచేత ఆవు గేదె వంటి పశువుల పేడను ఎరువుగా వాడతారు. ఆ సమయంలో ప్రత్యేకంగా పేడ మోసుకెళ్ళనవసరం లేకుండా చేలోనే మందకడతారు. పశువులు చేలోనే ఉండి పేడ వేస్తాయి కాబట్టి రైతుకు సౌకర్యంగా పేడ ఎరువు లభిస్తుంది. అలా ఒకసారి తెల్లవారు ఝామున రైతులు పశువులను మందకట్టడానికి తోలుకుని వెళుతున్నారు. రామాయణ ప్రదర్శన జరుగుతున్న వీధిలోకి వచ్చేసరికి కలకలం. ఎందుకంటే పేడ పిడకగా మారితే మంచి వంట చెరకు. గ్రామీణ స్త్రీ పిడకలు చేయడానికి కావలసిన పేడ సేకరించాలని పశువుల వెనక పరుగులెట్టారు. ఆ సమయంలో త్రిజట పీడకల ప్రదర్శన జరుగుతోందో లేదో తెలియదు కాని 'పిడకలవేట' పదం మనకు లభించింది. లేదా 'పీడకల' పలుకుబడిలో నలిగి 'పిడకల'గా పలకబడింది. రామాయణంలోని పిడకల 'వేట' అన్నది తగిలించి సరదా పలుకుబడిగా అందిందన్నది నా ఊహ. ఇంకా అగస్త్యభ్రాత, అలో లక్ష్మణా వంటివి తెలుగు పలుకు బడిలో చక్కటి ఉపమానాలు.

దేనిమీదైనా చులకన భావం కలవారు ఉంటూనే ఉంటారు. రామాయాణాన్ని 'రంకు' అన్నాం. అంతమాత్రాన రామాయణం పవిత్రత చెడదు. భారతాన్ని బొంకు అన్నాం. కాని 'వింటే భారతం వినాలి, తింటే గారెలు తినాలి' అన్న పలుకుబడి భారతంతో మనల్ని మమేకం చేసుకుంది. ఎన్నో జీవిత సత్య పలుకుబడులలో సజీవంగా ఉంది. పలుకుబడులలో సజీవంగా ఉంది.

భారతంలోని విరాటపర్వం చదివితే వానలు పడతాయని మన నమ్మకం. అదునుకు వానలు కురవకపోతే నేటికీ విరాటపర్వం చదువుతారు. భారతంలోని పాత్రలన్నీ తమ మంచీ చెడులతో ఉపమానాలకు నిలయమై పలుకుబడిలో విహరిస్తున్నాయి. దుష్టచతుష్టయం, దానకర్ణుడు, ఉత్తరకుమార ప్రజ్ఞలు... ఇలా ఎన్నో పాత్రలు మనలోని గుణగణాలకు అద్దంపడుతూ కనిపిస్తాయి.

నకుల సహదేవుల మేనమావ శల్యుడు. భారత యుద్ధంలో దుర్యోధనుడి పక్షాన యుద్ధంలో పాల్గొన్నాడు. కాని పాండవ పక్షపాతి. కర్ణుడికి రథసారథిగా అతడు పాండవులను పొగుడుతూ కర్ణుడిని అవమానపరుస్తూ నిరుత్సాహ పరిచేవాడు. అందుకే స్వపక్షంలో ఉండి ఎదుటి పక్ష విజయానికి కృషి చేసేవాడిని శల్యసారధ్యం చేస్తున్నాడని పోలుస్తాం. మరికొన్ని భారసంబంధ పలుకుబడిని చూద్దాం.

✯ ✯ ✯

(కొనసాగింపు వచ్చే సంచికలో)

Post your comments